

Kapitel 15 – Har styrelsen kontroll?

En styrelse som tar ansvar undviker problem

Hur ska styrelsen agera för att undgå personligt ansvar för ledamöterna? Det som framför allt är viktigt för styrelsen är att kunna visa att den agerat på ett ansvarstagande sätt och därigenom gjort vad som kan förväntas i varje situation. Även om det i slutändan blir fel kommer den då ha goda möjligheter att undgå ett ekonomiskt eller straffrättsligt ansvar.

Ett ansvarstagande styrelsearbete handlar främst om att styrelsen

- bedriver ett aktivt arbete anpassat till verksamhetens behov
- säkerställer en god kontroll över verksamheten
- agerar på rätt sätt när problemen eller kriserna uppstår.

Den första punkten handlar om att styrelsen inte ska kunna kritiseras för att vara alltför passiv.

Händer det mycket i företaget under en period behöver styrelsen också träffas oftare.

Styrelsearbetet blir mer framåtriktat och förebyggande, vilket leder till att många potentiella ansvarssituationer kan undvikas. I den övning som hör till kapitel 7 ges stöd till att planera styrelsens arbetsinsats. Kapitel 11 och 15 behandlar punkten tre ovan, det vill säga hur styrelsen bör agera vid en kris och i det fall verksamheten hamnar på obestånd.

En styrelse som har god kontroll över verksamheten kommer också att tidigt fånga avvikelser som skulle kunna leda till att det uppstår problem eller kriser. Genom att avvikelserna fångas tidigt kan även åtgärder sättas in tidigt för att rätta till problemen.

Testa om styrelsen har en god kontroll över verksamheten

I nedanstående tabell behandlas ett antal områden/frågeställningar som är viktiga att styrelsen hanterar för att säkerställa att styrelsen har en god kontroll över verksamheten.

Frågeställning	Ja	Nej	Åtgärd/förbättring	Ansvarig
Har styrelsen en bra regelbunden ekonomisk rapportering för verksamhetens utveckling?				
Har styrelsen bra regelbundna prognoser för den förväntade utvecklingen av verksamheten?				
Får styrelsen regelbundet rapporter från vd om viktiga händelser i och utanför företaget?				
Har styrelsen tillgång till en bra incidentrapportering som fångar avvikelser tidigt?				
Finns en skriftlig arbetsordning för fördelning av ansvar och befogenheter inom styrelsen?				
Finns det en skriftlig vd-instruktion som tydliggör vd:ns ansvar och befogenheter?				

Finns det en skriftlig rapportinstruktion till vd:n som tydliggör vilken rapportering styrelsen behöver?				
Finns det en av styrelsen godkänd attestinstruktion för chefers och medarbetares ansvar och befogenheter?				
Har styrelsen en god dialog med revisorn för att fånga upp brister och göra möjliga förbättringar i den interna kontrollen samt för att kontrollera att lagar och regler följs?				
Har styrelsen säkerställt att beslut endast fattas på basis av väl underbyggda beslutsunderlag?				
Följer styrelsen regelbundet upp hur genomförandet går av fattade styrelsebeslut?				
Har styrelsen säkerställt att företagets bolagsordning är uppdaterad utifrån den verksamhet som faktiskt bedrivs?				
Har styrelsen säkerställt att verksamhetens försäkringsskydd är korrekt i förhållande till den verksamhet som faktiskt bedrivs?				

Enligt aktiebolagslagen är styrelsen ytterst ansvarig för företagets organisation och förvaltningen av dess angelägenheter. Styrelsen ska också fortlöpande bedöma företagets ekonomiska situation samt se till att bokföring, medelsförvaltning och ekonomi kan kontrolleras på ett betryggande sätt. När arbetsuppgifter delegeras till vd och andra ska det ske med omsorg, och resultatet ska kontrolleras av styrelsen. Detta innebär att det är styrelsen själv som är ansvarig för att säkerställa en god kontroll över verksamheten.